

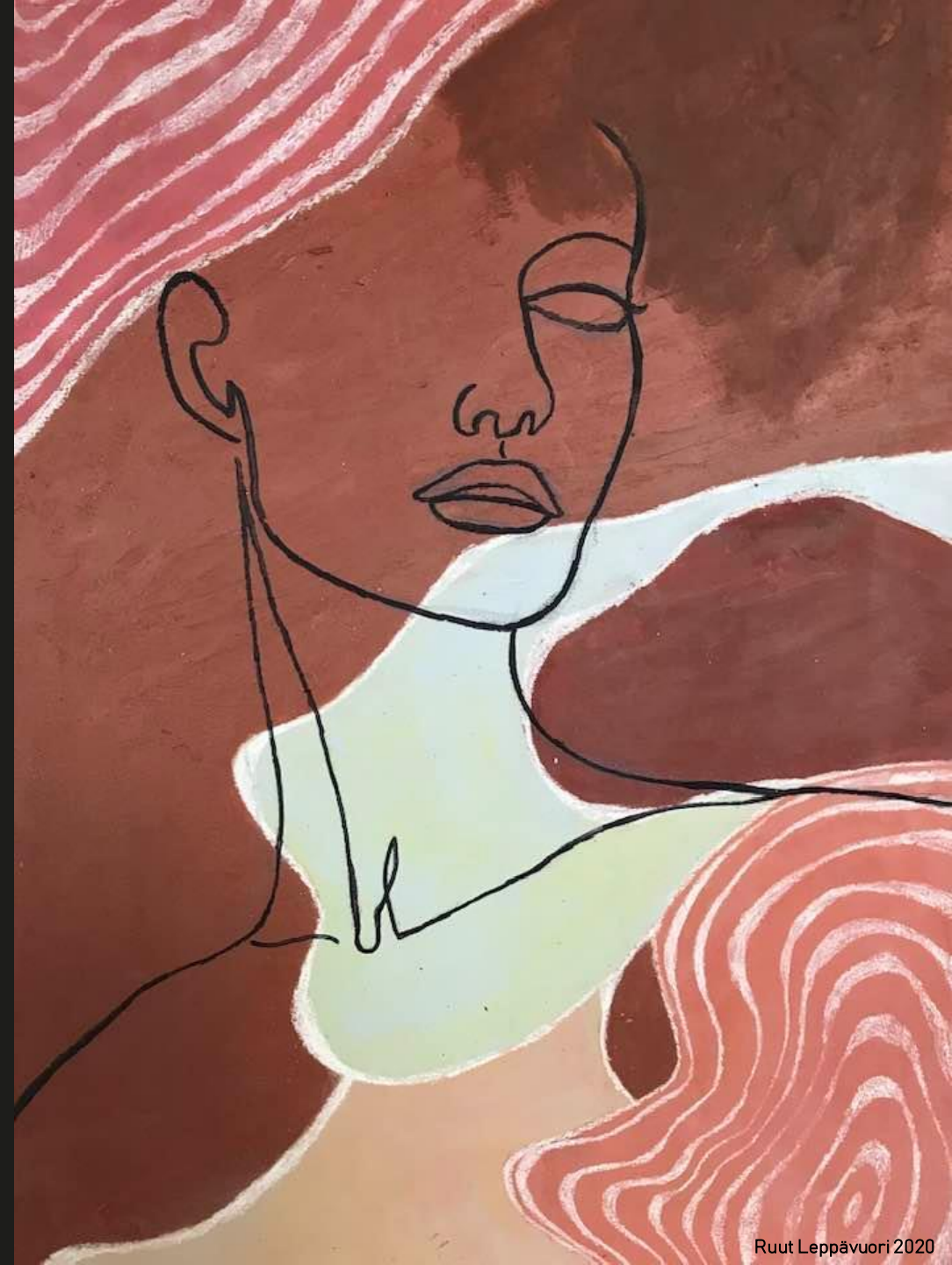
KOKKO 2021-2023

JATKUVAN OPPIMISEN PEDAGOGIIKKA:

mistä lähdimme
mitä havaitsimme
mitä voimme suositella

Mari Leppävuori
Eila Pajarre
Hanna Teräs
Saija Yli-Rosti

16.2.2023

"Yhteisen kielen puuttuminen haittaa pyrkimystä löytää yhteys opettajuuden ja jatkuvan oppimisen välille."

Maunumäki, M. & Valkonen, L. (2022).
Oppiminen ja opettajuus jatkuvan oppimisen uuspedagogiikassa.
Aikuiskasvatus 42 (4), 336–342.

Mistä lähdimme?

Kirjallisuuskatsaus

- Elinikäisestä oppimisesta jatkuvaan oppimiseen (Siirilä, Kinnari & Mäki 2021)
- "Kotimainen" ilmiö?
- Ammattikorkeakoulupuolella näkyvämpi käsite kuin yliopistosektorilla
- Haasteena yhtenäisen määritelmän puute
- Jatkuvan oppimisen yhteydessä tunnistettiin useita näkökulmia: työelämä, koulutusorganisaatiot, yksilö, työvoimapolitiikka, tuotantotaloudellisuus...
  - Koulutuspoliittinen näkökulma: tarve kehittää ja uudistaa osaamista työuran eri vaiheissa
  - Työvoimapolitiittinen näkökulma: työelämän murros, työikäisen väestön tulevaisuuden osaamistarpeet
  - Yksilön näkökulma: oman osaamisen päivittäminen, henkinen kapasiteetti
- OKM Kansallinen korkeakoulujen jatkuvan oppimisen strategia 12/2022

Mistä lähdimme?

Korkeakoulupedagoginen näkökulma

- Kirjallisuuskatsauksesta kuusi teemaa:
  1. Osaamisperustaisuus
  2. Ohjauksellisuus
  3. Yhteisöllisyys
  4. Pedagogiikka
  5. Toimintatavat
  6. Yhteisön toiminta
- Mitkä ovat ne pedagogiset taidot, jotka opettajien kouluttajilla pitää olla, jotta hän voi kouluttaa jatkuvan oppimisen periaatteilla?

Itsearviointi- ja vertaisoppimisprosessi

Mukana 14 vastaajaa (korkeakoulupedagogiikan kouluttajia ja kehittäjiä) viidestä korkeakoulusta

1. Henkilökohtainen itsearviointikysely 21.2-3.3.2022
  - Jatkuvan oppimisen pedagogiikan määritelmä omasta näkökulmasta
  - 35 väittämää: *osaamisperustaisuus, ohjauksellisuus, yhteisöllisyys, pedagogiikka, toimintatavat, yhteisön toiminta*
2. Korkeakoulukohtainen ryhmän itsearviointikysely 21.2-3.3.2022
  - Jatkuvan oppimisen pedagogiikan määritelmä organisaation näkökulmasta
  - Osaamisen arviointi: *osaamisperustaisuus, ohjauksellisuus, yhteisöllisyys, pedagogiikka, toimintatavat, yhteisön toiminta*
3. Korkeakoulujen välinen vertaisoppimisprosessi 4.4-1.5.2022
  - Näkökulmia jatkuvan oppimisen pedagogiikkaan?
  - Hyvän käytännön jakaminen
  - Toiveita uusista avauksista?

Mitä havaitsimme?

Kurkistus itsearviointikyselyjen ja vertaisoppimisprosessin tuloksiin

Jatkuvan oppimisen pedagogiikan määritelmä?

Yksilön näkökulmasta

- Osaamisen tunnistaminen ja tunnustaminen > uuden oppimisen tarpeen tunnistaminen > aiemman osaamisen liittäminen uuteen
- Työssä / opinnoissa / elämän eri vaiheissa tapahtuvaa oppimista ja uudistumista
- Työelämän ja yksilön tarpeet ohjaamassa ammatillista kehittämistä

Organisaatioiden näkökulmasta

- Osaamisen tunnistamisen ja tunnustamisen mahdollistava pedagoginen johtaminen
- Osaamistavoitteiden selkeä määrittely > arvioinnin linjakkuus
- Koulutuksen, palveluiden ja mallien kehittämistä työelämää ja oppijaa palvellen ja hyödyntäen
- Monipuolinen ja saavutettava opintotarjonta
- Opintojen ja opetusjärjestelyiden joustavuus (esim. ajasta ja paikasta riippumattoman opiskelun mahdollistaminen)
- Joustavaa yhdessä oppimista!

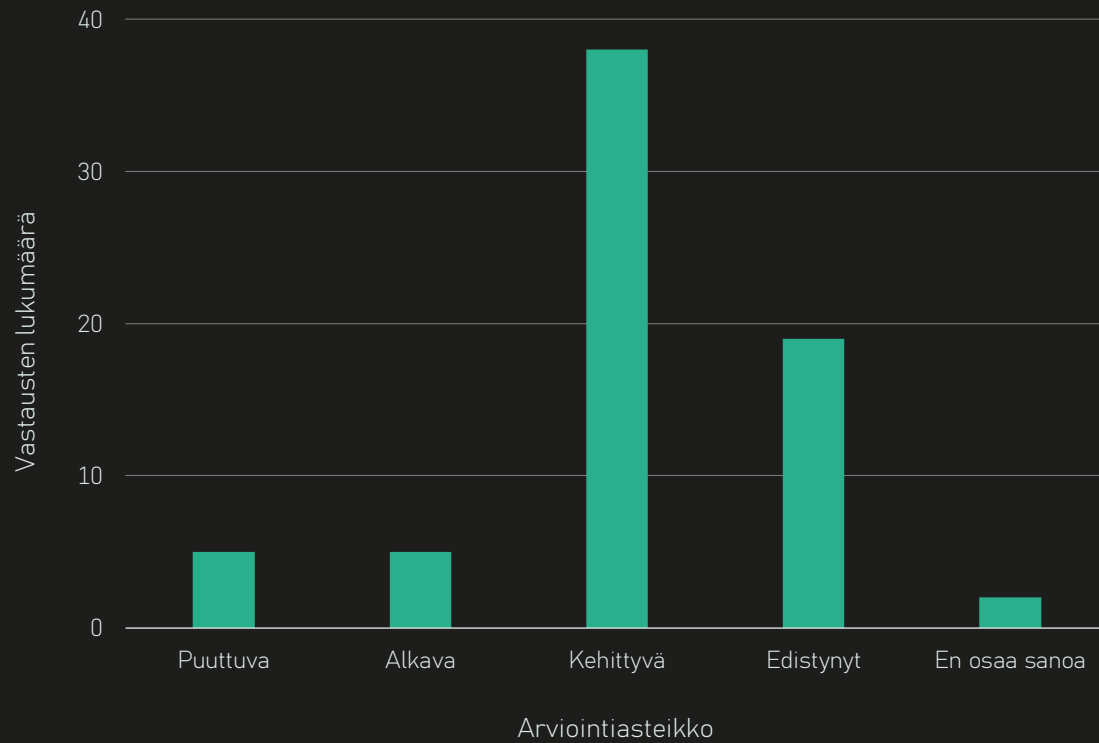
"Määrittelemällä asiaa ei oleellisesti saada kehitettyä pedagogiikkaa ja siihen liittyvää oppimista."

"Pedagogiikka on pedagogiikkaa, tapahtuipa se millä asteella tai missä kontekstissa tahansa."

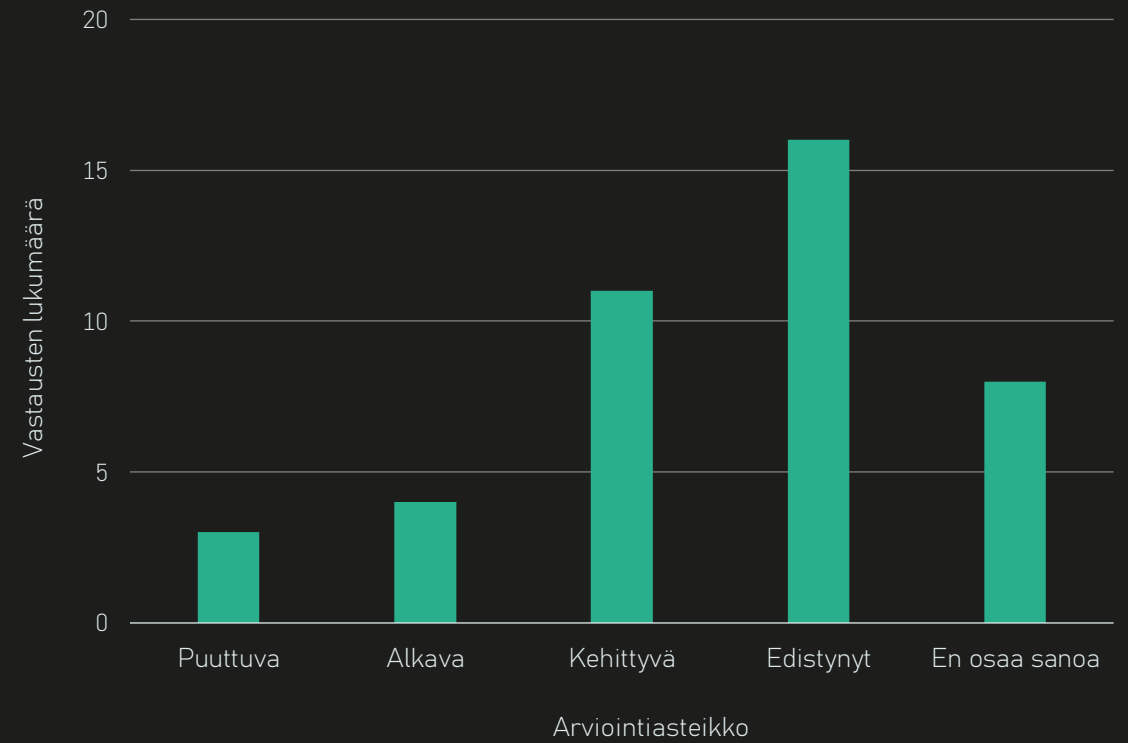
Kyselyjen arviointiasteikko

ARVIOINTIASTEIKKO	HENKILÖKOHTAINEN KYSELY	ORGANISAATIOKOHTAINEN RYHMÄKYSELY
Puuttuva	Väittämä ei kuvaa toimintaani	Organisaatiossa ei tunnisteta asiaa
Alkava	Tunnistan asian merkityksen ja pyrin toimimaan näin. Toiminta ei ole vielä systemaattista.	Organisaatio tunnistaa asian merkityksen ja ohjeistaa toimimaan näin. Toiminta ei ole vielä systemaattista.
Kehittyvä	Tunnistan asian merkityksen ja toimin pääosin näin.	Organisaatio tunnistaa asian merkityksen ja organisaatiossa toimitaan pääosin ohjeistuksen mukaan.
Edistynyt	Tunnistan asian merkityksen ja toimin kattavasti ja systemaattisesti näin.	Organisaatio tunnistaa asian merkityksen ja organisaatiossa toimitaan kattavasti ja systemaattisesti ohjeistuksen mukaan.
Ei osaa sanoa.	En osaa sanoa.	Emme osaa sanoa.

Osaamisperustaisuus

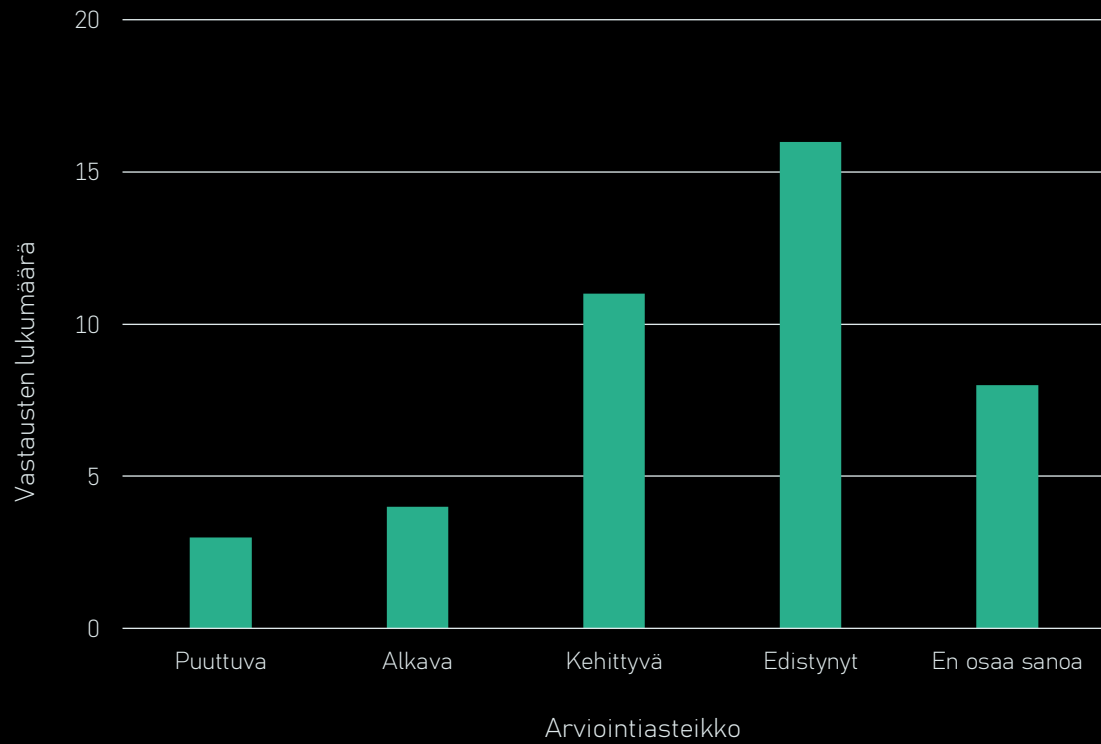

Yhteisöllisyys

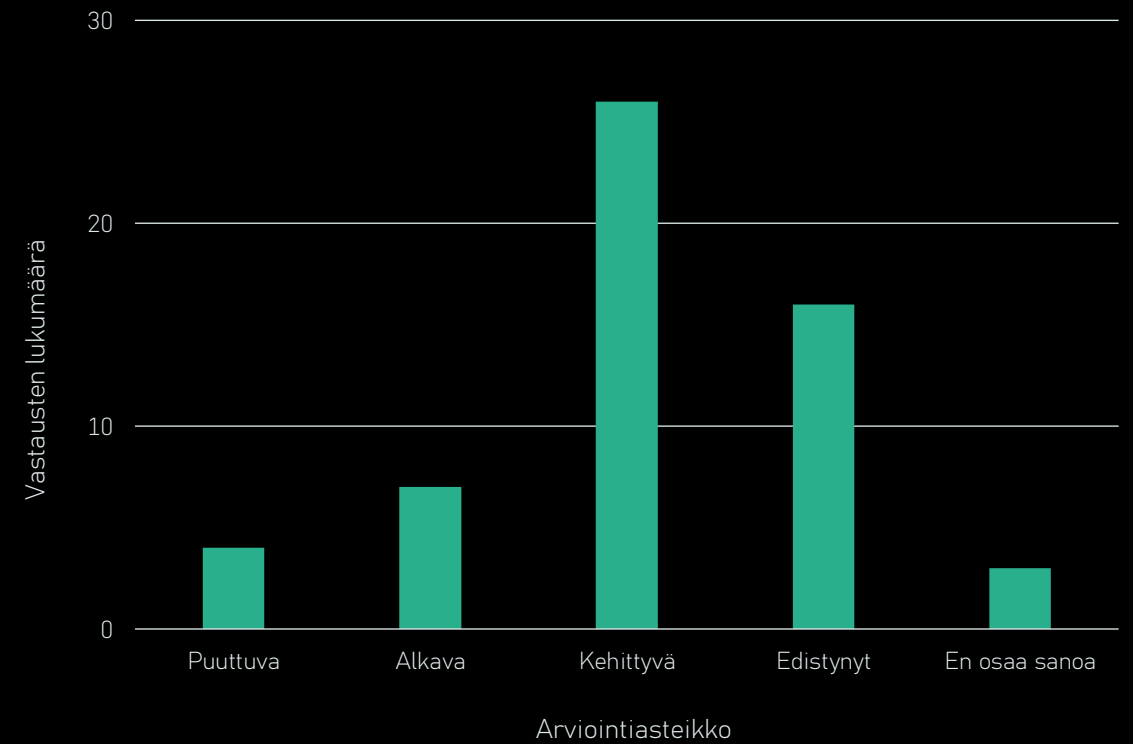

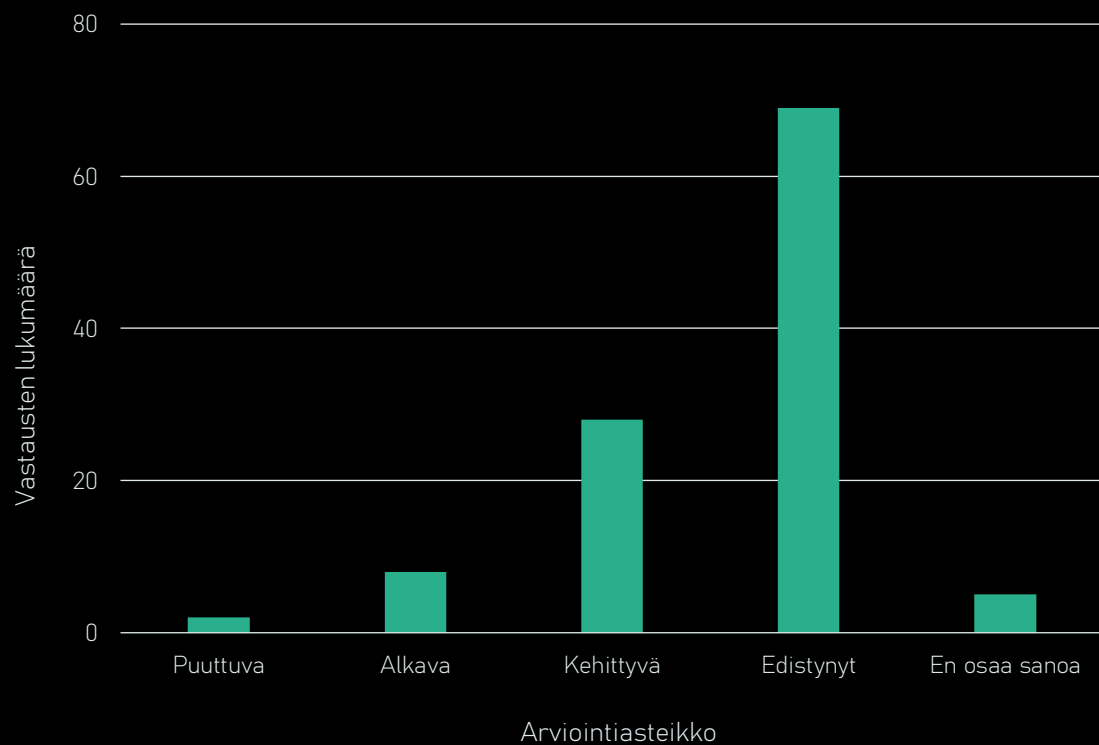
Yhteisöllisyys

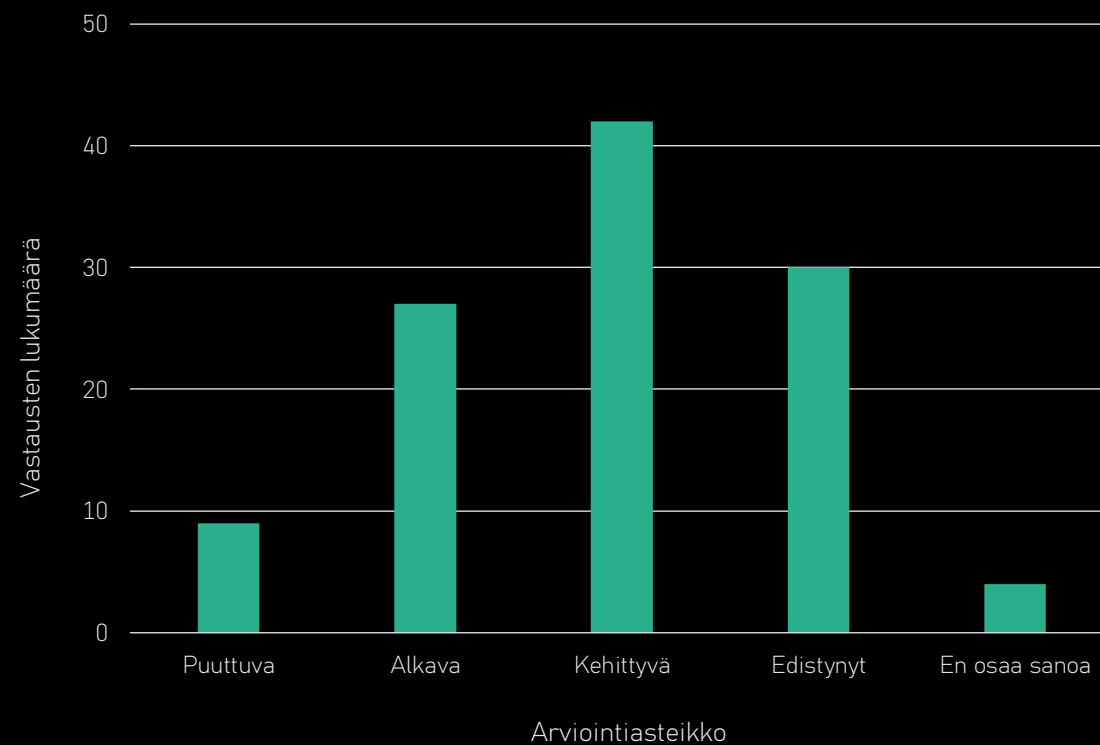
Pedagogiikka

Toimintatavat

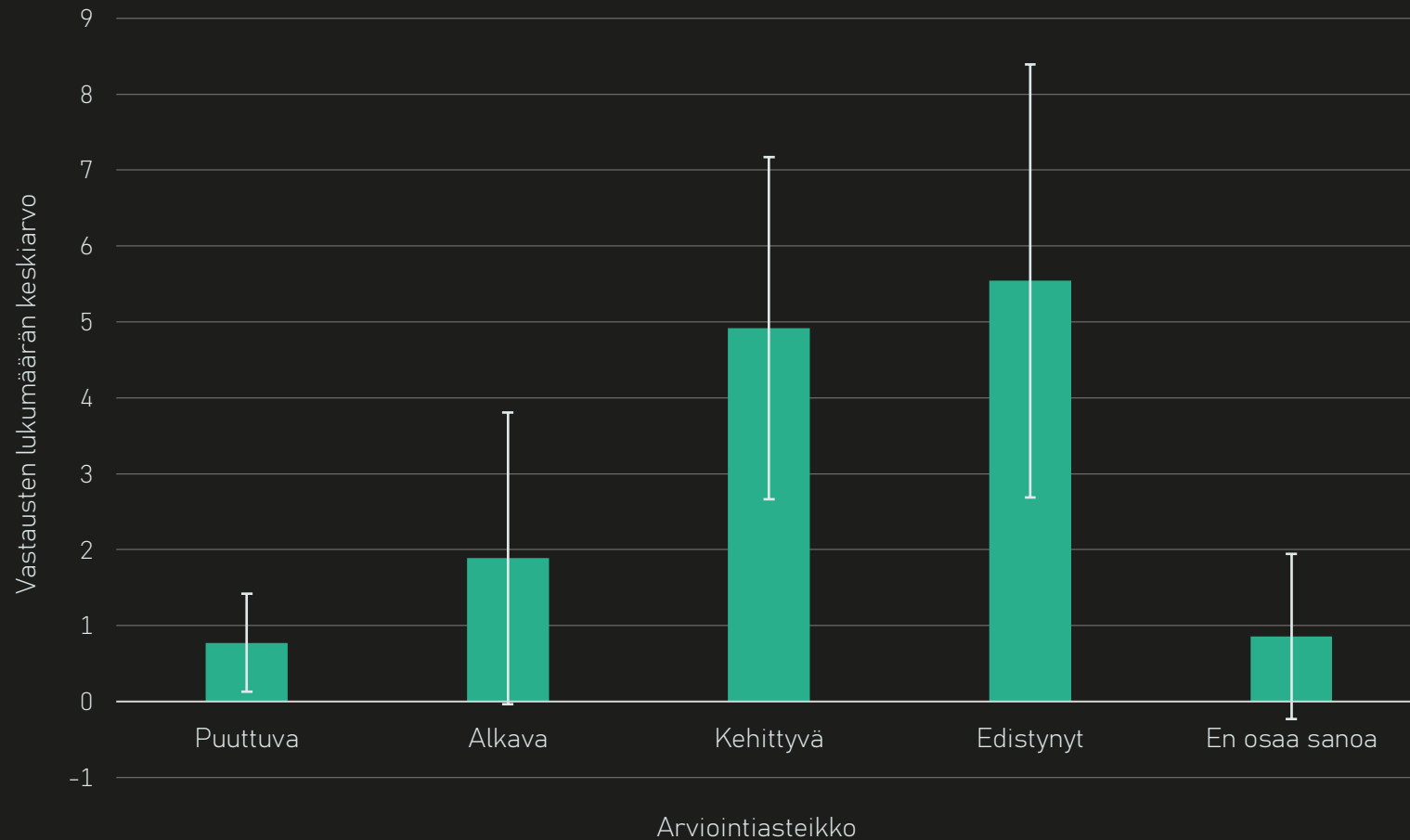

Yhteisön toiminta

Arvio osaamisesta:

osaamisperustaisuus, ohjauksellisuus, yhteisöllisyys, pedagogiikka, toimintatavat, yhteisön toiminta

Tulosten yhteenvetona

Jatkuvan oppimisen pedagogiikka käytännössä?

- "Oppilaitostensa ja niiden alueellisten erityispiirteiden näköistä ja kokoista toimintaa."
- Opettajien ja kouluttajien pedagogisesta osaamisesta huolehtiminen > edellytys jatkuvan oppimisen toiminnalle
- Oppijalähtöisen, monimuotoisen ja joustavan opiskelun tarjonta ja tukeminen; mm. verkkomateriaalit, kurkistuskurssit ja self-hack -työpajat
- Ohjaukseen panostaminen ja oppimisen taitojen kehittäminen
- Työn opinnollistaminen
- Yhteistyö työelämäasiantuntijoiden ja -toimijoiden kanssa

Toiveita?

- "Korkeakoulujen välinen yhteistyö hyödyttää kaikkia. Rakenteiden tulisi kannustaa yhteistyöhön, ei keskinäiseen kilpailuun."
- Vertaisoppiminen korkeakoulujen kesken, vertaisoppimisyhteisöjä laajemminkin?
- Johtamiseen ja systematiikkaan liittyvät teemat käsiteltäväksi
- "Miten jatkuvan oppimisen pedagogiikkaa johdetaan? Miten rakennamme kehittyvää osaamista maailman muuttuessa?"
- Panostaminen laajaan ja yksilöitä tukevaan opintotarjontaan; mm. kokonaiset verkkotutkinnot, mikrokurssit, MOOC (Massive Open Online Courses)
- Hankkeissa toteutettujen koulutusten roolin tunnistaminen osana jatkuvaa oppimista
- Työelämäyhteyden vahvistaminen
- Taloudellinen intressi > hyvinvointi, yhteisöllisyys, oppiminen?

Mitä voimme päätellä?

1. Ymmärrys jatkuvan oppimisen pedagogiikasta on heterogeeninen ja aihetta tulkitaan monitasoisesti.
2. Jatkuvan oppimisen pedagogiikkaan liittyy monenlaisia toiminnan ja osaamisen alueita.
3. Kokemukset jatkuvan oppimisen pedagogiikkaan liittyvästä osaamisesta vaihtelevat.

Tarvitsemme lisää tutkimusta ja tukea

- kehittääksemme yhteistä ymmärrystä jatkuvan oppimisen pedagogiikasta ja
- toimiaksemme linjakkaasti yhteisen ymmärryksen pohjalta.

HUOMIOITA:

- Hankkeessa tehty kysely ja vertaisarviointiprosessi oli tietysin kirjallisuuskatsauksesta valikoiduin teemoin ohjattua.
- Pieni osa kysymyksistä aiheutti epätietoisuutta miten vastata.
- Terminologia ei ole kaikin osin tuttua.
- Vastaajajoukko oli pieni.

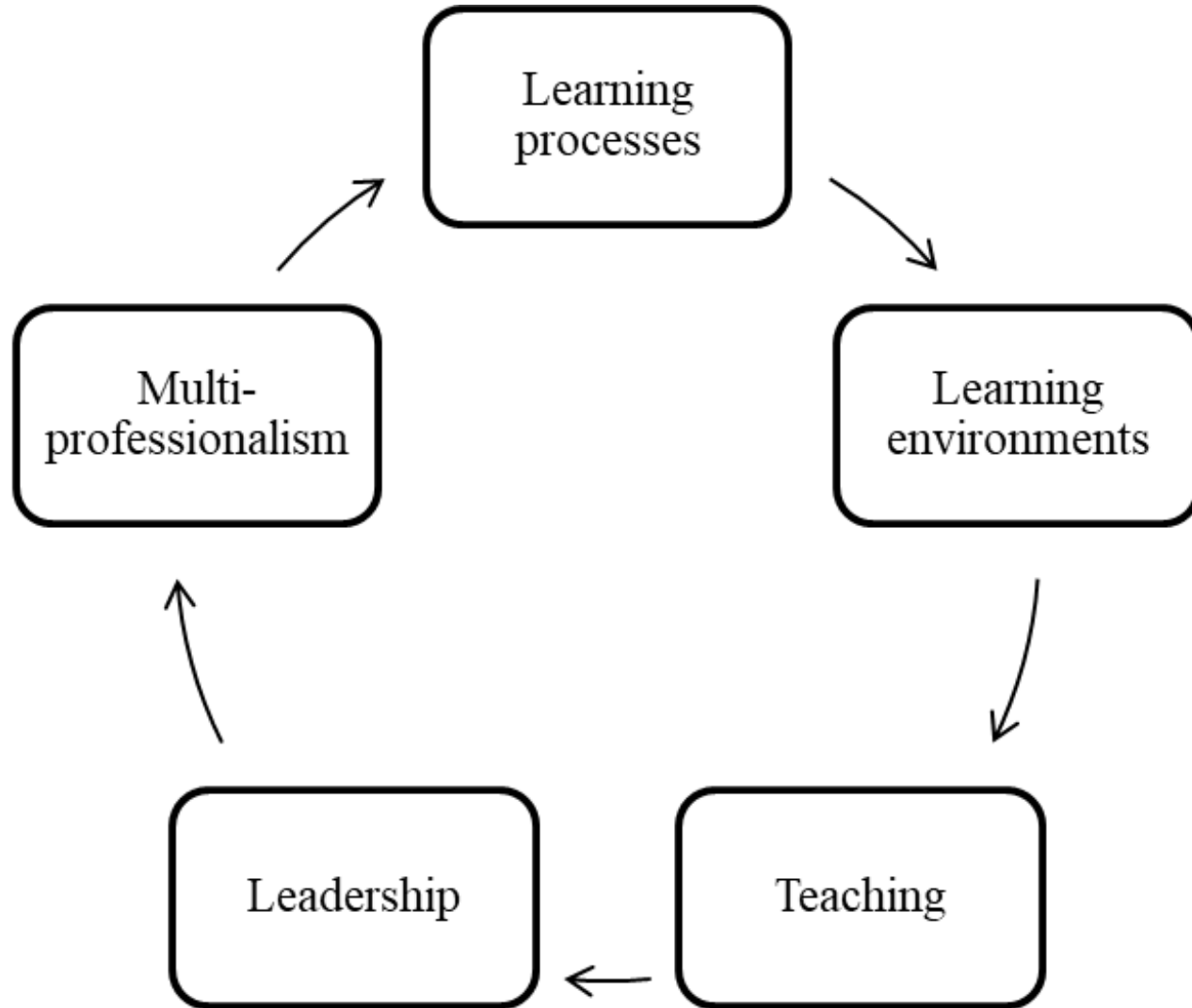

Miten tästä eteenpäin?

- Käsitteiden tutuksi tuleminen tärkeää
- Jatkuvan oppiminen ei sinänsä ole uutta eikä ennekuulumatonta. Sen juuret johtavat mm. elinikäiseen oppimiseen. (Iloranta & Kotila 2022)
- Jatkuvan oppimisen pedagogiikka ei välttämättä myllerrä korkeakoulupedagogiikkaa täysin tunnistamattomaksi, mutta kriittinen muutoksen suhteen on oltava, kuten Maunumäki & Valkonen (2020) huomauttavat
- Keskeinen muuttuja korkeakoulupedagogiikan kentällä on lähivuosina jatkuvassa muutoksessa oleva toimintaympäristö.

No, mitä me sitten voisimme suositella?

Jatkuvan oppimisen pedagogiikan malli (Määttä & Köngäs 2021)

(Määttä & Köngäs 2021)

- Auttaa hahmottamaan jatkuvan oppimisen pedagogiikan osa-alueita, mitä ottaa huomioon ja miten toteuttaa viiden osa-alueen avulla:
  - Oppimisprosessit
  - Oppimisympäristöt
  - Opetus
  - (Pedagoginen) johtaminen
  - Moniammatillisuus
- Taustalla ajatus hyvinvoivasta, omat resurssinsa tiedostavasta sekä omat mahdollisuutensa näkevästä oppijasta.
- Tavoitteena oppijoiden resurssien parempi yleinen tiedostaminen ja arvostaminen sekä luova ja aktiivinen suhtautuminen elinikäiseen oppimiseen, mikä näkyisi myös työelämässä.

Oppimisprosessi

- Määttä & Köngäs (2021) jakavat oppimisprosessin
  - jatkuvan oppimisen mukaisiin **tavoitteisiin**,
  - (opetus)**menetelmiin** (mm. välineet ja tehtävät),
  - **aikuisoppijoiden erityisten piirteiden huomioimiseen** sekä
  - opetuksen **sisältöihin**.
- Itsearviointikyselyjen ja vertaisoppimisprosessin tuloksissa esille nousivat mm.
  - Oppijalähtöisen, monimuotoisen ja joustavan opiskelun tarjonta ja tukeminen
  - Ohjaukseen panostaminen ja oppimisen taitojen kehittäminen

Oppimisympäristöt

- Määttä & Köngäs (2021) hahmottavat jatkuvan oppimisen oppimisympäristöt moniulotteisiksi, vaihteleviksi ja sosiaalisiksi.
  - Oppiminen voi jatkossakin olla formaalia, non-formaalia ja informaalia.
  - Monimuotoinen opetus mahdollistaa erilaisten oppijoiden osallistumisen.
  - Teknologia on luonnollinen osa opetusta. Sillä voidaan tarjota monipuolisia tapoja oppimiseen yksin ja ryhmissä paikasta riippumatta.
- Itsearviointikyselyjen ja vertaisoppimisprosessin tuloksissa
  - Oppijälähtöisen, monimuotoisen ja joustavan opiskelun tarjonta ja tukeminen sekä panostaminen laajaan ja yksilöitä tukevaan opintotarjontaan (saavutettavuus, paikasta riippumattomuus ja mielekkyys)
  - Yhteistyö työelämäasiantuntijoiden ja -toimijoiden kanssa

Pedagoginen johtaminen

- Jatkuva oppiminen perustuu välittävään johtamiseen, jonka ytimessä on jaettu johtajuus. (Määttä & Köngäs 2021)
  - Johtajuutta pohditaan oppimistilanteista opetuksen suunnitteluun ja aina laajempaan päätöksentekoon sekä työelämän suhteisiin.
  - Kestävä johtaminen työympäristöissä
  - Opetushenkilöstöllä rooli oppijan motivaattoreina, ohjaajina ja kannustajina.
- Itsearviointikyselyjen ja vertaisoppimisprosessin tuloksissa esille nousivat mm.
  - Opetushenkilöstön pedagogisesta osaamisesta huolehtiminen
  - Työelämäyhteydet ja yhteistyön ylläpitäminen
  - Käytännön kysymys siitä, miten jatkuvan oppimisen pedagogiikkaa johdetaan.

Kirjallisuuskatsaus

- Erkkilä, L. & Korttesalmi, M. (27.10.2020). Jatkuva oppiminen on työntekijän, työpaikan ja kouluttajan yhteistyötä. *Laurea Journal*. <http://urn.fi/URN:NBN:fi-fe2020102587653>
- Jokinen, H., Taajamo, M., Miettinen, M., Weissmann, K., Honkimäki, S., Valkonen S. & Välijärvi, J. (2013). Opettajien osaamisvaatimukset ja ammatin kehittäminen. Teoksessa *Pedagoginen asiantuntijuus liikkeessä -hankkeen tulokset* (s. 57–66). Jyväskylän Yliopisto. <https://jyx.jyu.fi/bitstream/handle/123456789/42778/1/978-951-39-5557-1.pdf>
- Kangastie, H. (2020). Jatkuvan oppimisen pedagogiikka ja sen johtaminen ammattikorkeakoulussa. Teoksessa Kangastie, H., Koski, A. & Kuisma, L. (toim.) *Pitkospuilta revontulille: Lapin jatkuvan oppimisen strategiaproessin kuvaus* (s. 11–21). Lapin ammattikorkeakoulu. <https://www.lapinamk.fi/loader.aspx?id=4049a472-4920-45be-a5cd-7d1c6c90f5e5>
- Kinnari, H. (2020). Elinikäinen oppiminen ihmistä määrittämässä : genealoginen analyysi EU:n, OECD:n ja UNESCO:n politiikasta. Suomen kasvatustieteellinen seura.
- Mikkilä, J. & Mäki, K. (30.10.2019). Mihin jatkuva oppiminen vie korkeakoulupedagogiikkaa? *eSignals*. <https://esignals.fi/teemat/jatkuva-oppiminen/mihin-jatkuva-oppiminen-vie-korkeakoulupedagogiikkaa/#5d1b8264>
- Moision, A. & Mäki, K. (03.11.2019). Jatkuvan oppimisen pedagogiikka – mitä se on? *eSignals*. <https://esignals.fi/teemat/jatkuva-oppiminen/jatkuvan-oppimisen-pedagogiikka-mita-se-on/#5d1b8264>
- Silander, T. (20.5.2019). Kasvatustieteellisten tiedekuntien dekaanien, hallintopäälliköiden ja opettajankoulutusyksiköiden johtajien keskustelutilaisuus 20.5.2019 – Korkeakoulutus ja tutkimus 2030 – visio ja tiekartan toimeenpano [keskustelutilaisuuden kalvot]. Opetus ja Kulttuuriministerö. <https://minedu.fi/documents/1410845/14042277/Korkeakoulutus+ja+tutkimus+2030+-visio+ja+tiekartan+toimeenpano.pdf/52a8d261-dcf8-7b2d-04ad-99488f64c8dd/Korkeakoulutus+ja+tutkimus+2030+-visio+ja+tiekartan+toimeenpano.pdf>

Lähteet ja lukemistoa

- Iloranta, E. & Kotila, H. (2022). Mitä on jatkuvan oppimisen pedagogiikka? Teoksessa K. Mäki & L. Vanhanen-Nuutinen (toim.) *Korkeakoulupedagogiikka – Ajat, paikat ja tulkinnat* (s. 192–199). Haaga-Helian julkaisut 7/2022. https://www.haaga-helia.fi/sites/default/files/file/2022-08/Korkeakoulupedagogiikka_screen.pdf
- Maunumäki, M. & Valkonen, L. (2022). Oppiminen ja opettajuus jatkuvan oppimisen uuspedagogiikassa. *Aikuiskasvatus*, 42(4), 336–342. <https://doi.org/10.33336/aik.12212>
- Määttä, K. & Köngäs, M. (2021). The Basics of Continuous Learning Pedagogy. *Education and Society* (Melbourne), 39(1), 81–96. <https://doi.org/10.7459/es/39.1.06>
- Siirilä, J., Mäki, K. & Kinnari, H. (2021). Jatkuva oppiminen oppilaitosten ulkopuolella – yhteisiä tulkintoja ja merkityksiä rakentamassa. *Ammattikasvatuksen aikakauskirja*, 23(2), 65–82.

KIITOS.

Sinulle korkeakoulupedan kouluttaja ja kehittäjä

2021
2022
2023

KOKKO

Haaga-Helia

samk

Tampereen yliopisto
Tampereen ammattikorkeakoulu